

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýľovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **J. P.,**
bytem X

zast. advokátem JUDr. Emilem Flegelem
sídlem K chaloupkám 3170/2, 106 00 Praha

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, 601 82 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 8. 2021, č. j. JMK 125923/2021, sp. zn. S-JMK 117484/2021/OD/Kš,

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 26. 8. 2021, č. j. JMK 125923/2021, sp. zn. S-JMK 117484/2021/OD/Kš, **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15 342 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta JUDr. Emila Flegela.

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 8. 2021, č.j. JMK 125923/2021, sp. zn. S-JMK 117484/2021/OD/Kš (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Rosice, odboru dopravy (dále jen „prvostupňový orgán“ nebo „správní orgán I. stupně“), ze dne 28. 6. 2021, č. j. MR-C 50015/21-ODO PAL (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“ nebo „rozhodnutí o přestupku“).
2. Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce jako provozovatel blíže specifikovaného vozidla shledán vinným ze spáchání přestupku podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (dále jen „zákon o silničním provozu“). Uvedeného přestupku se měl dopustit tím, že v rozporu s § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu nezajistil, aby při užití jím provozovaného vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu. Tyto povinnosti byly porušeny ze strany řidiče vozidla, který není znám, na pozemní komunikaci mimo obec, na dálnici D1, v úseku km 168,2 – 177,7 ve směru na jízdy Brno, a to dne 6. 9. 2020 v 17:40 hodin, kdy byla tomuto řidiči automatizovaným technickým prostředkem UNICAM/CAM16001008, používaným bez obsluhy naměřena okamžitá rychlost 100 km/h (po zohlednění možné odchylky měření ± 3 %), a to v místě, kde je rychlost jízdy upravena dopravní značkou B20a „Nejvyšší dovolená rychlost“ na jízdy 80 km/h. Nejvyšší dovolená rychlost tedy byla překročena o 20 km/h, čímž neznámý řidič porušil povinnost dle § 4 písm. c) zákona o silničním provozu. Žalobci byla za přestupkové jednání uložena pokuta ve výši 1 500 Kč a povinnost nahradit náklady správního řízení.

II. Napadené rozhodnutí

3. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný zrekapituloval obsah správního spisu a dosavadní průběh řízení a vypořádal námitky žalobce. K odvolací námitce, že správní orgán I. stupně neučinil nezbytné kroky ke zjištění řidiče, žalovaný poukázal na výzvu a poučení provozovateli vozidla (žalobci), jakož i na skutečnost, že žalobce ve lhůtě k tomu určené sdělil, že v uvedené době měl vozidlo v užívání J. L., trvale bytem X. Žalovaný označeného řidiče vyzval k podání vysvětlení. Ten na zaslanou výzvu nereagoval. Vzhledem k uvedenému prvostupňový orgán věc týkající se prošetření podezření ze spáchání dopravního přestupku ze dne 6. 9. 2020 dle § 76 odst. 1 písm. k) zákona o přestupcích odložil a pokračoval v řízení o přestupku provozovatele. Tento postup žalovaný aproboval s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2020, č. j. 4 As 450/2019 – 36. Omezení rychlosti na 50 km/h (žalovaný měl pravděpodobně na mysli 80 km/h) na předmětném úseku dopravní komunikace vyvoluje žalovaný z fotodokumentace. Z té je patrné, že na předmětném úseku dálnice probíhala rekonstrukce.

III. Žaloba

4. Žalobce namítá, že správní orgány neprokázaly přítomnost dopravní značky, která by v úseku omezovala maximální rychlost jízdy na 80 km/h. Povolenou rychlostí na dálnici je obecně 130 km/h. Tuto rychlost žalobce nepřekročil, což namítal již během odvolacího řízení. Žalovaný se touto námitkou v napadeném rozhodnutí nezabýval. Nebylo tedy prokázáno spáchání přestupku řidiče, a tedy ani odvozeného přestupku provozovatele.
5. Žalobce dále namítá, že řidič, kterého označil, nebyl správním orgánem vyzván k podání vysvětlení, jelikož mu správní orgán žádnou takovou výzvu nedoručil. Řízení o přestupku provozovatele tak bylo zahájeno nezákonně.

6. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby bylo napadené i prvostupňové rozhodnutí zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

7. Žalovaný s podanou žalobou nesouhlasí. Ze spisového materiálu je zřejmé, že nejvyšší dovolenou rychlostí v předmětném místě bylo 80 km/h. Přítomnost dopravní značky B 20a (80) vyplývá z oznámení přestupku a fotografie z měřicího zařízení, kde je uvedena maximální rychlost. Z fotografie přestupku je navíc zřejmé, že na předmětném úseku dálnice byla prováděna rekonstrukce.
8. Žalovaný označenou osobu řidiče vyzval k podání vysvětlení a tato výzva byla doručena dne 5. 12. 2020. Označeným řidičem byl cizinec, který na výzvu nereagoval. Prvostupňový orgán nepochybil, když poté zahájil řízení o přestupku s provozovatelem vozidla podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, což potvrzuje i v napadeném rozhodnutí citovaná judikatura.
9. Žalobce ve své replice uvádí, že z podkladů napadeného rozhodnutí nevyplývá přítomnost dopravního značení. Na oznámení přestupku ani fotografii přestupku se žádné dopravní značení nenachází. Žalovaný se opět nevyjádřil k opomenutí této námítky v odvolacím řízení. Žalobce cituje rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 3. 3. 2021, č. j. 41 A 60/2019 – 30, v obdobné věci, ze kterého vyplývá, že údaj ze silničního rychloměru ani úřední záznam nejsou dostatečnými důkazy o přítomnosti příslušného dopravního značení.
10. Z napadeného rozhodnutí nelze seznat, že by byla výzva označenému řidiči doručena. To se žalobce dozvěděl až z vyjádření k žalobě. Není pak jasné, z čeho tato skutečnost vyplývá, což činí rozhodnutí nepřezkoumatelným. Žalobce navíc u řidiče ověřil, že mu žádná výzva ze strany správních orgánů doručena nebyla, resp. tento ji nikdy nepřevzal a neseznámil se s jejím obsahem.

V. Posouzení věci krajským soudem

11. Krajský soud předně posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a že se jedná o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s. ř. s.).
12. Proto krajský soud v souladu s § 75 odst. 1, 2 s.ř.s. přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
13. Žaloba je důvodná.
14. Soud se nejprve zabýval námitkou zpochybňující zákonnost zahájení řízení ve věci přestupku provozovatele vozidla. Podle § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu platí, že správní orgán tento přestupek projedná, pouze *pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu vykazují*, a a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.

15. Otázkou nezbytnosti kroků ke zjištění pachatele přestupku ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu se již správní soudy opakovaně zabývaly (viz přehledně shrnutí např. v rozsudku Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17. 8. 2016, č. j. 7 As 135/2016 – 17). Po správních orgánech nelze v tomto ohledu vyžadovat rozsáhlé kroky ke zjištění pachatele přestupku, pokud pro takové zjištění nemají potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla zjevně nevede k nalezení a usvědčení pachatele přestupku (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015 – 46). Není-li dána reálná možnost (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla či z jiných indicií) zjistit přestupce, činění rozsáhlých kroků k nalezení přestupce by bylo v rozporu se smyslem právní úpravy. Označí-li provozovatel vozidla za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 7/2014 – 21), je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu naplněna a správní orgán po odložení věci či zastavení řízení o přestupku řidiče projedná přestupek provozovatele vozidla.
16. Z ustálené judikatury vyplývá, že v případě, kdy je provozovatelem vozidla označena za řidiče osoba žijící v zahraničí, považuje se pro zahájení řízení o přestupku provozovatele za dostatečné, když správní orgán vyzve označeného řidiče k podání vysvětlení a ten na výzvu nereaguje. Přitom postačí, pokud žalovaný označeného řidiče obešle, i když se zásilka vrátí jako nedoručená (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2020, č. j. 4 As 450/2019 – 36, a ze dne 30. 1. 2019, č. j. 6 As 231/2018 – 18).
17. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí, že prvostupňový orgán žalobcem označeného řidiče obeslal a vyzval jej k podání vysvětlení, avšak ten na zaslanou výzvu nereagoval. Ve správním spise se nachází výzva k podání vysvětlení ze dne 18. 11. 2020 adresovaná označenému řidiči, oznámení o výsledku reklamace č. 21019288 a doručenka ze dne 5. 12. 2020. Z těchto podkladů je zřejmé, že výzva byla skutečně zaslána a 5. 12. 2020 doručena označenému řidiči. Tuto skutečnost nemůže zpochybnit prosté tvrzení žalobce, že označený řidič zásilku nepřevzal.
18. Již v rozhodnutí o přestupku byl postup prvostupňového správního orgánu před odložením věci přestupku řidiče popsán, přičemž lze potvrdit, že došlo k naplnění požadavku na učinění nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku. Správní orgán tedy nepochybil, pokud zahájil řízení o přestupku provozovatele vozidla. S podklady rozhodnutí měl žalobce možnost se během řízení o přestupku seznámit. Jakkoli žalovaný mohl v odůvodnění napadeného rozhodnutí odkázat na doručenku založenou ve správním spise, neuvedení tohoto údaje nemá na zákonnost napadeného rozhodnutí vliv. Nejedná se totiž o ani o skutečnost, jež by byla pro odložení věci přestupku řidiče a zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla rozhodující, jak vyplývá z již odkazované judikatury správních soudů.
19. Žalobce dále namítá, že nebyla prokázána přítomnost dopravního značení, ze kterého by vyplývalo omezení maximální povolené rychlosti na předmětném úseku na 80 km/h, a dále, že tato jeho odvolací námitka nebyla v napadeném rozhodnutí vypořádána. Namítanou nepřezkoumatelností pro nevypořádání odvolací námítky napadené rozhodnutí netrpí. Žalobce totiž v odvolání pouze tvrdil, že nepřekročil nejvyšší povolenou rychlost na dálnici. Pokud z takto postaveného tvrzení žalovaný nevyvozoval, že žalobce namítá neprokázání umístění dopravního značení, nelze mu to vytýkat. Žalovaný měl totiž evidentně za to, že o

omezení maximální rychlosti na 80 km/h na předmětném úseku dálnice D1 nepanují pochybnosti. Toto přesvědčení žalovaného však soud nesdílí, jak bude níže vysvětleno.

20. Nejvyšší povolenou rychlost jízdy na dálnici stanovuje § 18 odst. 3 zákona o silničním provozu na 130 km/h. Tuto obecnou nejvyšší povolenou rychlost lze snížit místní nebo přechodnou úpravou. Přechodná úprava provozu se zavádí (mimo jiné) přenosnými svislými dopravními značkami (§ 61 odst. 3 zákona o silničním provozu), nadřazenými všem dopravním značkám (§ 76 odst. 4 zákona o silničním provozu). Podle přílohy č. 3 vyhlášky č. 294/2015 Sb., která upravuje zákazové značky, dopravní značka B 20a upravuje nejvyšší dovolenou rychlost. Přenosná svislá dopravní značka B 20a tedy slouží k dočasné úpravě nejvyšší povolené rychlosti, odlišné od obecné nejvyšší povolené rychlosti stanovené zákonem.
21. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí, že přítomnost dopravního značení vyplývá z oznámení přestupku a z fotografie přestupku, na které je uvedena maximální povolená rychlost. Z fotografie pak také má být patrné, že na předmětném úseku dálnice probíhala rekonstrukce. Jak uvedl Krajský soud v Brně v obdobné věci již v rozsudku ze dne 3. 3. 2021, č. j. 41 A 60/2019 – 30, oznámení o přestupku nelze považovat za důkaz fyzického umístění dopravního značení. To z něj totiž nelze žádným způsobem vyvodit. Obecně pak úřední záznam, jímž je i oznámení o přestupku, poskytuje správním orgánům pouze předběžnou informaci o věci a nelze jej považovat za důkazní prostředek (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2011, č. j. 7 As 97/2011 – 68, či ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008-115).
22. Ani z fotodokumentace z měřicího zařízení, která je obsažena ve správním spisu, není patrné, že by příslušné dopravní značení, tedy přenosná svislá dopravní značka B 20a (80), bylo v čase a místě přestupkového jednání umístěno. Údaj ze silničního rychloměru je pouze předem manuálně zadanou hodnotou. Prokazuje tedy jen to, jaká rychlost byla nastavena k měření, nikoliv zda byla rychlost v místě opravdu omezena dopravním značením. Z fotodokumentace je sice zřejmé, že na předmětném úseku dopravní komunikace probíhala rekonstrukce, a že šlo o zúžený úsek dálnice. Pouze na základě tohoto předpokladu však přítomnost dopravního značení a z něj vyplývající omezení maximální povolené rychlosti nelze mít za prokázané.
23. Na základě shromážděné sady důkazů tedy nelze vyvozovat odpovědnost za porušení dopravní značky B 20a. Takový postup by byl v rozporu se zásadou *in dubio pro reo*, tedy že postih je možný pouze v případě, že o zjištěném skutkovém stavu nepanují důvodné pochybnosti. Proto „se nelze spokojit s tím, že skutečnost, že obviněný se dopustil přestupku, se jeví být pravděpodobnou, či dokonce nejpravděpodobnější verzí skutkového děje. Existuje-li pochybnost, tj. ne zcela nepravděpodobná možnost, že skutkový děj se odehrál jinak než tak, že naplňuje všechny znaky skutkové podstaty přestupku, nepřipadá shledání viny spácháním přestupku v úvahu“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2011, č. j. 7 As 97/2011-68).
24. Omezení maximální dovolené rychlosti je ve vztahu k řidiči vozidla možné vyvozovat pouze z přítomnosti příslušného dopravního značení v čase a místě přestupku, obvykle prokázané fotografií dopravního značení, svědeckou výpovědí či případně vyjádřením Ministerstva dopravy, které v souladu s § 77 odst. 1 zákona o silničním provozu stanovuje přechodnou úpravu provozu na dálnici. Žádný obdobný důkaz ale správní spis neobsahuje.

25. Skutečnost, že v místě domnělého přestupkového jednání byla omezena nejvyšší dovolená rychlost na 80 km/h, nemá oporu v podkladech obsažených ve správním spise. Jde přitom o neprokázání zcela zásadní skutečnosti pro posouzení, zda byl vůbec přestupek spáchán. K této vadě proto bylo na místě přihlížet i bez námitky. Námitka žalobce, podle které správní orgány neprokázaly omezení maximální povolené rychlosti na předmětném úseku pozemní komunikace, je tedy důvodná.

VI. Závěr a náklady řízení

26. Krajský soud shledal, že zjištěný skutkový stav ve vztahu k přítomnosti dopravního značení omezujícího maximální povolenou rychlost na předmětném úseku dálnice, nemá oporu ve spise. Proto napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 ve spojení s § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. bez jednání zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (výrok I.). V dalším řízení bude nutné buď za účelem zjištění skutkového stavu věci bez důvodných pochybností doplnit dokazování, nebo postupovat v souladu se zásadou *in dubio pro reo*, neboť žalobci nebylo spáchání přestupku podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu spolehlivě prokázáno. Tímto právním názorem krajského soudu je správní orgán v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
27. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, a proto mu soud přiznal náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem tvořených zaplaceným soudním poplatkem za žalobu ve výši 3 000 Kč, dále náklady za zastoupení advokátem za tři úkony právní služby 3 100 Kč (převzetí věci, sepsání žaloby, podání repliky), tedy 9 300 Kč a tři režijní paušály po 300 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, celkem tedy 10 200 Kč. Zástupce žalobce je plátcem DPH, proto se odměna a náhrada hotových výdajů zvyšují o částku odpovídající této dani, tj. o 2 142 Kč. Celková výše žalobkyni přiznaných nákladů řízení tak činí 15 342 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 15. listopadu 2022

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně